

НАШЕ

ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ 3-й
Газета виходить
щотижня

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 4 (134)

Субота, 24 січня 1970 року.

Ціна 2 коп.

Ленінізм живе і перемагає

На міжнародній теоретичній конференції, яка проходить у Москві, — «Зростання ролі ленінізму в сучасну епоху і критика антикомунізму» — 20 січня почалась робота в секціях.

На конференції утворено такі секції: «Світовий революційний процес і боротьба проти антикомунізму, як головної ідейно-політичної зброї імперіалізму», «Боротьба двох систем і критика буржуазних критиків соціалістичної економіки», «Національно-визвольний

рух і антикомунізм», «Критика філософсько-соціологічних основ антикомунізму», «Проблеми політичної організації суспільства і боротьба проти антикомунізму», «Історична наука і антикомунізм», «Критика антикомунізму в галузі культури і літератури».

На засіданні секції виступили визначні вчені-марксист Радянського Союзу, Болгарії, Угорщини, НДР, Польщі, Румунії, ФРН, Чехословаччини, та інших країн. (ТАРС).

Нова система планування та економічного стимулювання розкриває широкі можливості для збільшення випуску продукції та підвищення продуктивності праці робітників. Використовуючи переваги господарської реформи, на Конотопському учбово-виробничому підприємстві прагнуть якомога краще використати фонд матеріального заохочення. Розкажу про це більш детально.

норми, друга — 115, третя — 125 процентів, але матеріальну винагороду їм нараховували однакову. Це знеохотило працю робітників і гальмувало підвищення продуктивності праці. Вивчивши стан справ, бюро наукової організації праці підприємства вирішило поліпшити матеріальне заохочення робітників. Тоді ж було розроблено матеріальне положення про преміювання робітників, що сти-

ПОДВІЙНЕ СТИМУЛЮВАННЯ

На початку минулого року на нашому УВП стала до ладу нова будівля, розрахована на випуск 600 тисяч штук товарної продукції в рік.

Щоб забезпечити виконання підвищеного виробничого плану, підприємство тільки в першому півріччі прийняло на роботу понад 70 нових робітників, майже половину з них становили учні, які ще не мали достатніх професійних навиків, а тому й не могли забезпечити виконання норм. Однак, незважаючи на це, підприємство повністю справилося з поставленим перед ним завданням по збільшенню випуску брезентового спецодягу.

Що ж забезпечило успіх?

Одним з важливих заходів, що дав можливість підвищити продуктивність праці і тим самим справитися з виробничим завданням, було запровадження подвійного матеріального стимулювання.

Раніше робітники УВП одержували премію за виконання плану бригадою або дільницею, незалежно від виконання індивідуальних норм виробітку. Наприклад, одна швея давала 102 проценти денної

много виконання плану бригади чи дільниці, так й індивідуального завдання.

Тепер на нашому УВП робітникам окремо виплачують премію з фонду заробітної плати за виконання плану бригади чи дільниці, а з фонду матеріального заохочення — за індивідуальне перевиконання норм виробітку. Якщо, наприклад, швея виконала свою виробничу норму на 105 процентів, вона одержує премію в розмірі 1,5 процента. За 120 процентів виробітку — 7,5 процента.

Запровадження подвійного матеріального стимулювання дало можливість підвищити продуктивність праці по підприємству на 4,5 процента.

Велику роль в підвищенні ефективності виробництва відіграло також перенесення робочих місць слюсарів-наладчиків безпосередньо у швейні цехи. Це скоротило час на їх виклик з першого на другий поверх і набагато зменшило простої обладнання.

Г. ВАСИЛЬЄВА.
Ст. інженер НОП Конотопського УВП.

З ВИПЕРЕДЖЕННЯМ ГРАФІКА

Кажуть, цифри — суха річ. Воно може й так. Та коли вдумаетесь, що стоїть за процентами, метрами, тоннами, якою працею вони дісталися, скільки сил витрачено, щоб цифру цю збільшити хоч трохи, — вона стає красномовною, значимою.

Обговорюючи виконання ювілейних зобов'язань членами УТОГ Харківської області, учасники IV пленуму, що відбувся напередодні цього року, не рідко зверталися саме до цифр. У переважній більшості вони свідчили про неабиякі здобутки харків'ян у праці. Колектив УВП-2 виконав план минулого року з усіх техніко-економічних показників ще 26 листопада, набагато перевиконав план випуску та реалізації продукції. Раніше строку, ще 17 грудня, справилися з своїм виробничим завданням трудівники УВП-1. Підприємства закономили сировини і матеріалів на суму близько 82 тисяч карбованців.

Зі значним випередженням часу, в рахунок другої половини поточного року працюють нині виробничі УВП-2 швеї П. Солдатенко, А. Саприкіна, Н. Зобова, Л. Матвієнко. Вже виконали п'ятирічне завдання і тепер трудяться в рахунок третього року наступної п'ятирічки трудівники електро-механічного заводу В. Новіков, А. Козлов, Е. Стреляна, Н. Приймак та багато інших.

На тракторному заводі з початку п'ятирічки вже виконав сім річних норм Е. Шевкович. По шість з половиною — Г. Козуб, А. Лукінова, А. Гладун. В рахунок майбутньої п'ятирічки трудяться також багато виробничиків заводу імені О. Малишева.

Вступивши у рік Ленінського ювілею, члени УТОГ Харківської області працюють з подвоєною енергією прагнуть перевиконати взяті соціалістичні зобов'язання.

А. РОСІНСЬКИЙ,

ХТО ПОПЕРЕДУ?

ВИКОНАННЯ ПЛАНУ
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВАМИ
СИСТЕМИ УТОГ

за 1969 рік

(в тисячах карбованців)

Учбово-виробниче підприємство	План	Фактично	%
Вінницьке	1749	1859,1	106,3
Дніпропетровське	2535	2656,2	104,8
Дніпро-дзержинське	2024	2094,4	103,5
Донецьке	1596	1700,8	106,6
Єнакієвське	460	462	100,4
Артемівське	3075	3277,9	106,6
Ждановське	1007	1124,0	111,6
Слов'янське	632	673,1	106,5
Житомирське	3338	3447,3	103,3
Ужгород. № 1	764	780,6	102,3
Ужгород. № 2	1308	1491,8	114,1
Запорізьке	2986	3229	108,1
Івано-Франківське	3763	3791,8	100,8
Київське № 1	1846	2003	108,5
Київське ДП	4035	4486,7	111,2
Київське № 3	377	426,6	113,2
Білоцерківське	2681	2787,4	104,0
Кіровоградське	1239	1289	104,0
Сімферопольське	832	869	104,4
Ворошиловградське № 1	1950	1979,5	101,5
Ворошиловградське № 2	2863	3073	106,4
Комунарське	770	809	105,1
Львівське № 1	2920	3160	108,2
Львівське № 2	2214	2602,1	117,5
Бродівське	924	969	104,9
Дрогобицьке	648	695	107,2
Стрийське	2190	1842	84,1
Миколаївське	582	598,4	102,8
Одеське № 1	515	544	105,6
Одеське № 2	1948	2186	112,2
Одеське № 3	1296	1352	104,3
Полтавське № 1	2170	2303	110,3
Полтавське № 2	590	647,3	109,7
Лубенське	1437	1686,6	117,4
Ровенське	500	525,8	105,2
Сумське	682	801,9	117,6
Конотопське	3553	3796	106,8
Лебединське	449	494,6	110,2
Харківське № 1	1209	1350	111,7
Харківське № 2	5050	5661,4	112,1
Херсонське	1357	1485,2	109,4
Кам'янець-Подільське	2673	2832,2	106,0
Черкаське	922	1010	109,5
Чернігівське	3550	3891,8	109,6
Чернівецьке	1298	1348	103,8
Садгірське	1840	2101,9	114,2
ВСЬОГО:	82347	88285,4	107,2

Достроково закінчивши виробничий план четвертого року п'ятирічки, підприємства системи УТОГ до кінця минулого року виготовили продукції понад план на 6,3 мільйона карбованців.

Всі підприємства виконали і перевиконали план по номенклатурі головних виробів, за винятком Стрийського УВП, яке не виконало річного плану по реалізації, випуску продукції та інших показниках.

У ювілейному році усі УВП розгорнули боротьбу за гідну зустріч Ленінського ювілею.

Пам'ятник В. І. Леніну на Куликовому полі в Одесі.

ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ — СПРАВА ВСЬОГО КОЛЕКТИВУ

Підсумкові дані про виконання плану реалізації продукції учбово-виробничими підприємствами за минулий рік, які друкуємо сьогодні, показують, що підприємства в цілому успішно справились із виробничими завданнями четвертого року п'ятирічки. До кінця грудня понад план було вироблено продукції на суму 6 мільйонів 300 тисяч карбованців.

Ритмічно, з місяця в місяць, виконували виробничі завдання колективи Донецького, Вінницького, Конотопського, Чернігівського та багатьох інших підприємств. Запровадженням у них була чітка організація праці, висока трудова дисципліна, широкий розмах соціалістичного змагання, рух за комуністичну працю в цехах, дільницях та бригадах.

Виробничі успіхи кожного колективу, це, насамперед, творчість усього колективу, спрямована на пошуки нових резервів, на підвищення продуктивності праці, на впровадження передового досвіду у виробництво.

У розроблених і прийнятих соціалістичних зобов'язаннях на 1970 рік робітники, службовці та інженерно-технічні працівники Конотопського УВП зобов'язались річний план по реалізації продукції виконати до 20 грудня, а план I кварталу — до 27 березня цього року.

Намічено випустити і реалізувати за рік продукції понад план на 100 тисяч карбованців, у тому числі до 22 квітня — на 30 тисяч карбованців. Одержати надпланових прибутків 10 тисяч карбованців. Зеконотити матеріалів на 4 тисячі карбованців, у тому числі до 22 квітня — на 1500 карбованців. Випустити продукції першим сортом не менше 99,5 процента.

Новими трудовими успіхами розпочали останній рік п'ятирічки швейники Кам'янець-Подільського учбово-виробничого підприємства.

Лише за дві декади січня реалізовано продукції на 8 тисяч карбованців більше, ніж було передбачено планом. Бригада № 2, де майстром Е. Васильєва, за дві декади січня виготовила понад план 300 комбinezонів. У соціалістичному змаганні на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна з перевиконанням щоденних завдань на 115—125 процентів йдуть швеї М. Ярославська, Ю. Бондар, О. Вербицька, С. Варварчук, Л. Захожа та інші.

Дві декади січня — час не малий для того, щоб відчуті ритм і злагоженість служб підприємства, визначити найголовніші завдання колективу, вжити всіх необхідних заходів для організації зусиль колективу на виконання соціалістичних зобов'язань у ювілейному році.

Саме так розуміють свій обов'язок робітники і службовці, інженерно-технічні працівники Донецького учбово-виробничого підприємства. У співдружності з інженерно-технічними працівниками робітники підприємства розробили і впровадили немало раціоналізаторських пропозицій, в результаті чого одержали понад 10 тисяч карбованців економії, вивільнили робочі руки на окремих операціях у пластмасовому цеху, підвищили продуктивність праці.

Тепер, коли на всіх підприємствах системи УТОГ пройшли збори, прийняті соціалістичні зобов'язання по достроковому виконанню завдань останнього року п'ятирічки, найголовнішим завданням партійних, профспілкових і первинних організацій УТОГ є організація зусиль колективу на виконання цих зобов'язань. За словом тепер — діло, щоденний контроль за виконанням виробничих завдань, широкий показ досвіду передовиків виробництва, їх ініціативи у боротьбі за гідну зустріч 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

зовсім новий в історії людства план народних рухів, тим більш важкий для виконання, чим більше світова війна другого десятиріччя двадцятото століття відрізнялась від війни Росії з Японією або від війни Франції з Німеччи-

**СЕРГІЙ
СЕРГІЄВ—ЦЕНСЬКИЙ**

на себе відповідальності, і тоді арешт може тривати кілька тижнів.
Під час війни не буде часу швидко розібрати цю справу. Тому дуже прошу Вас, шановний товаришу, допомогти моему чоло-

Леніна ще й докладний лист його дружини, як депутат рейхстагу від Відня прибув до кабінету міністра внутрішніх справ. Одночасно з ним діяв у тому ж міністерстві й інший відомий соціал-демократ, львівський депутат Діамант.

Ленін у серпні 1914 року

(Закінчення).

Оголосити лозунг «Війна війні!» не після того, як війна вже закінчиться миром, а неодмінно під час самої війни, коли всім робітникам стане зрозуміла глибина безодні, в яку вони кинуті буржуазією і своїми ж вожаками-зрадниками.

З революційною роботою запізнюватись злочинно, а розпочата вчасно, вона не може не принести робітничому класу повної перемоги; і яка б із воюючих сторін не почала зазнавати поразок, у ній обов'язково повинне початись революційне піднесення.

Володимир Ілліч не писав цього, він тільки дивився на папір і ніби бачив на ньому свої розгорнуті рядки: з дужками, з лапками, з підкреслюванням окремих слів і цілих фраз, з виносками на полях і з петитом під основним текстом.

Цього не можна було писати, сидючи в тюремній камері однієї з воюючих держав. Цього і не потрібно було записувати для пам'яті, тому що забути ці висновки було б неможливо. Накреслювався

Поч. див. № 2, № 3.

ною, що привела Францію до Паризької комуні...

Пашковський був дуже ввічливим з дружиною Леніна і навіть розповів їй, що з міста Закопане прибула телеграма від депутата Марєка, яка містила поруки, що Ульянов шпигунством не займається. Крім того, старий народовець Длуський, теж із Закопаного, прислав дві такі телеграми — на ім'я його, слідчого, і на ім'я старости. Нарешті приїхав з Кракова один польський письменник, щоб сприяти звільненню Володимира Ілліча.

Коли Надія Костянтинівна сказала Пашковському, що вона послала вже листа Вікторові Адлеру, він назвав це найбільш дійовим заходом...

Віктор Адлер був засновником і вождем соціал-демократичної партії Австрії, уже старий, за шістьдесят років, і з сивими фельдфебельськими вусами. Зрозуміло, в очах Леніна він був соціал-шовіністом, ідейно відмежованим.

Як саме, якими словами був написаний лист Адлеру? Це питання хвилювало Володимира Ілліча з кількох причин, з яких головна бу-

ла — самий тон листа до людини, особисто знайомої, але ідейно далекої.

Побачення відбулось не в тюрмі, а в кабінеті слідчого, який вийшов навіть до іншої кімнати, щоб не перешкодити розмові, і Надія Костянтинівна мала можливість пригадати свій лист майже дослівно.

Він був такого змісту:

«...Мій чоловік Володимир Ульянов (Ленін) арештований у Пороніні (Галичина) через підозру в шпигунстві. Тут населення дуже збуджене і в кожному іноземцеві бачить шпигуна. Само собою зрозуміло, що під час обшуку нічого не знайшли, але зошити із статистичними виписками про аграрне питання в Австрії справили на тушешного жандарма враження. Він арештував мого чоловіка і відправив його до Ней-Маркта. Там його допитали, і безглуздість усіх підозр тепер стала очевидною для цивільних властей, але вони не хотіли взяти на себе відповідальності звільнити його і всі папери послали до прокурора в Ней-Зандец, де справа припинена і передана воєнним властям. Можливо, прокурор також не захоче брати

вікові. Ви знаєте його особисто; він був, як Вам відомо, довгий час членом Міжнародного Бюро і добре відомий Інтернаціоналу.

Я попросила б Вас надіслати прохальну телеграму прокуророві в Ней-Зандец, що добре знаєте мого чоловіка, причому можете запевнити, що це — непорозуміння. Простіть також прокурора, на випадок, коли папери вже передані воєнним властям, переслати останнім Вашу телеграму. Телеграма, що мій чоловік залишається поза підозрою у шпигунстві, прислана тушешному жандарму від краківської поліції, але запізно, коли мій чоловік був уже відправлений до Ней-Маркта; туди вже прибула телеграма від депутата рейхстагу тов. Марєка, але не знаю, чи буде цього достатньо. Я впевнена, що Ви і ще інші австрійські товариші зроблять все можливе, щоб сприяти звільненню мого чоловіка.

Пороніно (Галичина). З партійним привітом Надія Ульянова».

Надія Костянтинівна знала, що її чоловікові неприємно було звертатися по допомогу до того, з ким він розійшовся поглядами на справу робітничого класу, і уважно слідувала за тим, як то піднімалися, то нахмурювались брови, то розширювались, то примружувались очі і нервово поводитись пальці.

Коли вона закінчила переказувати свого листа, він обізвався, помовчавши:

— Гм-гм, так... Взагалі і в цілому це саме те, що й було потрібно... Однак, якщо, припустімо, звільнять мене...

— Неодмінно звільнять!

— Я не те, щоб сумнівався, але думаю про майбутнє, — продовжував він, — думаю, що нам не можна вже буде залишатись у Пороніні... І не лише в Пороніні, а й взагалі в Австрії. Якщо дозволили виїхати в нейтральну країну — найкраще до Швейцарії, — то треба буде вирушати туди негайно.

— До Швейцарії — це було б чудово! — промовила з захопленням вона, що ділила з ним і сибірське заслання. — Прямо до Берна!

— Звичайно, тільки до Берна... А тим часом Віктор Адлер, одержавши після телеграми про арешт

Труднощі, з якими зіткнувся Адлер, говорячи про Володимира Ульянова з міністром, були в тому, що його співрозмовник, очевидно, не уявляв ясно, чим відрізняється соціал-демократ Адлер від соціал-демократа ж Ульянова: коли перший покінчив усіякі суперечки з своїм австро-угорським урядом, як тільки почалась війна, то чому ж не зробити того ж по відношенню до російського уряду і російському підданому, хоч і емігранту, Ульянову, який може принести під час війни багато шкоди Австрії, тому що вивчив її за два роки і знає її слабкі місця?

— Чи впевнені ви, що Ульянов — ворог царського уряду? — спитав нарешті міністр.

— О так! Далеко заפקліший ворог, ніж ви, ваше превосходительство! — палко відповів на це запитання Адлер...

Через день після того, 19 серпня, в повітовому суді у Новому Тарзі була одержана телеграма із Кракова: «Володимир Ульянов підлягає негайному звільненню».

Надія Костянтинівна була пропущена в тюрму, де сяючий Йозеф Глуд з рук на руки здав їй Володимира Ілліча з усім його майном: годинником воронованої сталі, складаним ножиком, дорожньою палицею і залишком забраних у нього грошей.

Вільними вже тепер людьми могли чоловік і дружина Ульянова подивитись востаннє на Новий Тарг, що став їм обом осоружним, і покинути його нарешті, щоб уже ніколи в житті до нього більше не повертатись.

І коли їхали потім з Кракова до Відня, де ще потрібно було клопотати про виїзд до Швейцарії, скрізь на станціях був затор від зустрічних військових поїздів, які поспішали везти резерви на фронт, і доводилось безконечно стояти і пропускати ці довгі важкі состави...

Для від'їзду до Швейцарії потрібний був поручитель перед швейцарським урядом, і він знайшовся в особі найстаршого члена соціал-демократичної партії Швейцарії — Грейліха, і через день Ульянови вже були у цій нейтральній країні...

Член УТОГ А. Яскевич — швея Ялтинської фабрики індошви-
ву та ремонту верхнього одягу. Вона частий гість клубу глухих.
На фото: А. Яскевич знайомиться з книгою про В. І. Леніна.
Фото Р. СКОВОРОДНИКОВА.

В центрі уваги

На Конотопському учбово-виробничому підприємстві постійно проводить роботу агітколлектив, яким керує директор підприємства комуніст М. Кабанов. Працюють гуртки політосвіти: «Кругозір», філософський, сучасної політики. Періодично читаються лекції на виробничі теми та лекції про життя і діяльність Володимира Ілліча Леніна.

У бібліотеці влаштовуються читачькі конференції, підбірки та виставки книг, присвячених Володимиру Іллічу. В центрі уваги ідеологічної роботи парторганізації УВП — 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

А. ЖОГОВ.

В долі кожного

У Стрийському Будинку культури відбулась зустріч глухих трудівників з членом КПРС з 1920 року Б. А. Постновим.

— Це не легко, — сказав старий більшовик, — розповісти про те, ким став Ілліч в долі кожної людини. Я ніколи не забуду того величозного творчого піднесення, радості і гордості, яку відчував кожен з нас, розуміючи, що працює для себе, для свого народу. Під керівництвом Комуністичної партії радянський народ зводить світлу будову завтрашнього дня — комунізм. Той час не далекий, бо шляхом Леніна йдуть люди, бо ім'я його в долі кожного.

Р. ЗБОРІВСЬКИЙ.

ГОТУЄМОСЬ ДО ЮВІЛЕЮ

У ці довгі зимові вечори людям хочеться зібратись до гурту, поговорити про трудовий день, поділитись свіжими новинами, чи подивитись концерт художньої самодіяльності. Звичайно, увечері стежка лежить до клубу. Привітно сяють вечірні вогні в Лебединському Будинку культури. Тут відбуваються тематичні вечори, Ленінські читання, демонструються художні кінофільми, виступають самодіяльні актори, проводяться

різні масові ігри, вікторини. Не припиняють роботи над шліфуванням своєї майстерності самодіяльні актори, які зайняли перше місце на обласному огляді художньої самодіяльності глухих Сумщини.

Рада будинку культури в дні підготовки до Ленінського ювілею вишукує все нові форми роботи, прагне залучити до них і зацікавити найбільше число глухих трудівників.

М. ЛУЖКОВ.

ТОВАРИШІ ПО РОБОТІ

Коли маю вільну хвилину, я кожного разу зупиняюсь у цеху біля фрезерного станка, за яким працює мій товариш Василь Воскобоев. І завжди задоволено спостерігаю, з якою спокійною впевненістю, вправністю він обробляє деталі. Робота в руках Василя спориться. Все, що він робить, виходить у нього точно, красиво і якісно. За думкою майстра цеха І. Циховського, В. Воскобоев — кращий робітник цеху. Недарма йому, одному з перших, було присвоєно

почесне звання ударника комуністичної праці.

Ще зовсім недавно, у 1964 році, Василь Павлович, так тепер з пошаною звать його друзі за праці, молодим приїхав до Черкаса із Лебедина. На учбово-виробниче підприємство він прийшов учнем. Відрізнявся від інших тільки величезним бажанням вчитись. Воскобоев був одним з кращих у вечірній школі, особливо полюбив він математику, креслення.

Ставши досвідченим майстром, Василь допомагає молодшим товаришам оволодівати тонкощами майстерності. Завжди приходять на допомогу товаришеві у скрутну хвилину. Та й сам денні норми завжди перевищує, а річний план 1969 року виконав на 140 процентів. Нема сумніву в тому, що своє зобов'язання — особисту п'ятирічку виконати до 100-річчя

з дня народження В. І. Леніна — він дотримає.

Є в цеху і ще зовсім молодий робітник, ударник комуністичної праці — Яків Римарчук. Працюючи на розрізанні фанери, норму виконує на 140 процентів. Ввічливий, уважний, він швидко і якісно виконує доручені йому завдання. Поруч з ним працює А. Неизвестний, економічніше за якого розрізати листок фанери, мабуть, не зуміє ніхто.

Відмінний приклад у праці показують В. Чупило — фрезерувальник, Н. Видовський — фуговальник, Н. Гопало — торцювальник. Ось завдяки таким товаришам, завдяки дружбі і взаємодопомозі, верстатному цехові присвоєно високе звання комуністичного.

М. ТЕРЕЩЕНКО.
Складальник Черкаського УВП.

ДОХОДИТИ

У нашій країні вихованню підрастаючого покоління надається велика увага. Радянська педагогіка розглядає виховання молодого людини у нерозривному зв'язку з трудовим навчанням. Останнє є одним із найголовніших засобів виховання. Воно серйозно впливає на формування світогляду учнів. Зміст і методи навчання, вірна організація уроку, взаємодопомога, режим навчальної роботи і, нарешті, особистість учителя, його моральне лице — все це сприяє вирішенню головних завдань, поставлених перед педагогом.

Виховання в свою чергу впливає на характер навчання, надає йому ідейну направленість. Важливу роль у створенні належного учнівського колективу є виховання його активу із числа кращих учнів. Окремі доручення для учнів є їх участю в громадсько-корисній праці. Такими дорученнями може бути ретельне виконання обов'язків старости класу, випуск стінгазет, чергування, допомога в навчанні відстаючому учневі. Хороша організація навчання допомагає в роботі педагога. Учнівський актив — це велика допомога класному керівникові.

Видатний радянський педагог А. Макаренко завжди надавав особливого значення вихованню активу учнів. Пам'ятаю, доручили мені бути керівником п'ятого класу. Його учні приходили на заняття і йшли з нього, коли хто ба-

жав. На уроках сиділи неуважно. Вчилися погано.

Спочатку я терпеливо приглядався до учнів, намагався вивчити їх психологію, а для цього часто ходив з ними в кіно, відвідував виробництво, де вони працювали, багато розповідав їм цікавого. В класі з'явилася своя стінгазета, згодом був оформлений організаційний куточок. В ньому постійно нагадували учням їх обов'язок. Цей куточок незабаром зіграв велику роль в зміцненні дисципліни учнів. Вони почали брати найактивнішу участь у житті класного колективу: відповідали за чистоту і порядок, слідували за відвідуванням уроків, активно допомагали в навчанні відстаючим. Незабаром в класі багато покращало не лише дисципліна, але й успішність. Кращі учні в навчанні і дисципліні відмічались наказом директора по школі. Учні зрозуміли, що їх старання ціняться, заслужено відмічаються як серйозні досягнення.

Відвідування вечірних шкіл глухих — це наболіле щоденне питання для кожного сурдопедагога. Та все ж таки чим воно викликане? Невже глухі зовсім не цікавляться навчанням? Дуже, навіть, цікавляться. Вся причина в іншому — в невмінні деяких вчителів працювати з ними. Для цього необхідна одна умова — бути закоханим в свою професію і любити учнів.

ЮВІЛЕЙНІ ЛЕНІНСЬКІ ЧИТАННЯ

На початку січня 1970 року в столиці України Києві проходили ювілейні республіканські «Педагогічні читання», присвячені 100-річчю з дня народження В. І. Леніна. Учасниками «Педагогічних читань» було прослухано понад 300 доповідей. На пленарному засіданні, яке відбулося в приміщенні Київської державної філармонії, Міністр освіти УРСР П. П. Удовиченко в своїй доповіді «В. І. Ленін і народна освіта в УРСР» яскраво охарактеризував становище народної освіти на Україні, Міністр закликав півмільйонну армію вчителів республіки і далі озброювати учнів шкіл міцними знаннями, виховувати їх на прикладах з життя і діяльності В. І. Леніна, на бойових і революційних традиціях нашої партії і народу. Все це стосується і спецшкіл України.

Робота «Педагогічних читань» проходила більше як у 20 секцій. Всі учасники читань брали участь

в тій чи іншій секції, відповідно до свого педагогічного профілю.

Секція «Удосконалення змісту і методів навчання та виховання учнів спеціальних шкіл» працювала в одній із київських шкіл. На секції було заслухано понад 15 доповідей. Завідуючий відділом дефектології Науково-дослідного інституту педагогіки професор У. Г. Єременко в своїй доповіді «Ленінське вчення про виховання нової людини в душі комунізму — методологічна основа спеціальної педагогіки» розповів про те, як виховувати учнів у світлі ленінського вчення.

Учасники заслухали доповідь проректора Київського педагогічного інституту ім. Горького, доцента М. Д. Ярмаченка про реалізацію ленінських ідей в народній освіті в галузі сурдопедагогіки.

Багато доповідей було присвячено вихованню учнів на прикла-

дах із життя і діяльності В. І. Леніна. Читання праць В. І. Леніна, перегляд і обговорення кінофільмів про Ілліча, відвідування музеїв Леніна, походи по ленінських місцях, зустрічі з передовиками соціалістичного виробництва, з старими більшовиками ленінського гарту, організація ленінських кімнат і музеїв, ленінських вечорів і конференцій, ленінських суботників — ось тільки деякий перелік тих заходів, які повинні мати місце в роботі вчителів з учнями. Доповіді з досвіду роботи сурдопедагогів були змістовні і повчальні.

Ленінські республіканські педагогічні читання — демонстрація високої майстерності учителів, директорів спецшкіл, працівників інститутів, їх творчих досягнень, дерзаних, пошуків нових форм виховання людей нового комуністичного суспільства.

С. ТЕЛЕГІНА.

Вчителька Калуської школи-інтернату для глухих дітей. Івано-Франківська обл.

Ігор Кундиревич — настроювач сурдоапаратури, яку виготовляє Київське дослідне підприємство.

Після закінчення у 1957 році Київського технікуму радіоелектроніки, він більше десяти років творчо працював у Київському інституті автоматики. Ігоря чекає ще багато цікавих справ, він сповнений творчої наснаги та рішучості здійснити їх.

На фото: І. Кундиревич у лабораторії сурдотехніки Київського дослідного підприємства.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ПРИЙШЛА зима. Білим килимом вкрилися поля. Але, як і влітку, турбот у хліборобів багато: вони дбають про урожай 1970 року. Хлібороб уже давно почав готуватися до нього. З осені; навіть, з минулого літа. Він жнивував, і водночас орав ниву, вносив органічні та мінеральні добрива — щоб сіялось і родилось, щоб буйним колосом дзвеніла колгоспна нива.

Робота сільських трудівників на виду: вони звітують виробленою продукцією. І ця обставина завжди накладає на дорядку й скотаря, тракториста і пшаницю велику відповідальність перед своїм колективом, перед Батьківщиною. Тому вже сьогодні вони настроїли себе на нові творчі дерзання, взяли високий темп у праці.

Славні трудівники Криму

О. САНДУЛ.
Інструктор Кримського об'єднання УТОГ.

ДО КОЖНОГО УЧНЯ

Видатний діяч Комуністичної партії і Радянської держави Ф. Е. Дзержинський говорив: «Діти люблять тих, хто їх любить». Наш учень, яким би «безнадійним» він не був завжди відкликається на чуйне відношення до нього. Потрібно тільки знайти до цього учня правильний підхід. Частіше бувати серед молоді, проводити з нею різні бесіди, цікавитись її життям, роботою, а також тим, як вона проводить своє дозвілля. Старанно вивчати її психологію, а головне, вірити в свої сили, успіх справи, вірити в учнів, в їх здібності. Як же все-таки можна досягти організованості і дисципліни серед учнів? Щоб відповісти на це питання, наведу лише один приклад. Черговий учень, як правило, приходив в клас раніше інших. На початку уроку він доповідає вчителю про кількість присутніх учнів, хто відсутній і по якій причині. Якщо учень записується навіть на декілька хвилин, його обговорюють на класних зборах. Так було, наприклад, з Лідою Б., яка досить часто запізнювалась, а іноді навіть пропускала заняття. На одних зборах, присвячених підсумкам навчання за півріччя, я повідомив учнів, що клас в цілому має тільки 90 процентів успішності і тільки тому, що школу іноді не відвідує Ліда Б. Різка критика на адресу цієї учениці позитивно вплинула на неї.

Після цього Ліда стала краще відвідувати школу.

Думка і воля колективу — то велика сила. Учні впевнилися, що вони самі можуть бути господарями свого положення і що від них в багатьох випадках залежить дисципліна в класі і успішність.

Щоб навчити учнів бергти час, я провів з ними короткі бесіди на тему: «Ціна хвилини», в якій наводив конкретні приклади взяті із життя. Приміром, скільки за одну хвилину завод випускає автомашин, тракторів, комбайнів і т. д. В своїй щоденній роботі класний керівник повин виходити з того, щоб всі питання вирішувати своїми силами разом з учнівським колективом, якими складними вони б не були, спираючись при цьому на допомогу і підтримку класного активу. Дуже важливою, можна сказати вирішальною умовою роботи по вихованню учнівського колективу, є глибоке знання психології глухих, їх міміки і дактилогії. Особливо, коли мати на увазі і використовувати таку форму навчання, як індивідуальний підхід, зокрема, до кожного учня.

У класі нерідко проводимо бесіди за матеріалами, вміщеними в газетах, про благородні і героїч-

ні вчинки простих радянських людей. Мета таких бесід в тому, щоб виховувати в учнів такі риси характеру, які притаманні радянській людині. Деякі учні після таких бесід самі потім здійснювали благородні вчинки. Ось приклад.

Колишня учениця VIII класу Віра Лихобабица знайшла в уніформі загулений золотий годинник. Вона вирішила негайно повернути годинник власниці. Але де знайти її? Віра передала його одній із продавців універма-

ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ

гу в надії, що власниця цього годинника спитає у неї про нього. Але, сумніваючись у правильності прийнятого рішення, дівчина забрала його назад. Весь час Віра не знаходила собі спокою. Повідомивши про знахідку в міліцію, а потім через газету, вона все-таки знайшла власницю золотого годинника. Нею виявилась продавця універмагу С. Петрова. Чесний вчинок учениці В. Лихобабиної був використаний, як конкретний приклад у бесіді на тему: «Про чесність і правдивість».

Проведення за 10—15 хвилин до початку уроків політінформацій — це також одна із важливих і необхідних форм виховної роботи. Цінність її ще і в тому, що вона дозволяє зайнятися рішен-

ням деяких завдань одночасно, як наприклад, закріплення дисципліни, належного відвідування, покращання політвиховної роботи. А яким зразковим засобом згуртованості колективу є його участь в загальношкільному змаганні за клас комуністичного порядку! Щомісячне підведення підсумків цього змагання, перевірка виконання прийнятих соціалістичних зобов'язань, вручення в урочистій обстановці перехідного Червоного вимпела переможцям і є практичними засобами виховання. Які ще можуть бути шляхи і засоби зміцнення дисципліни в наших школах, виховання учнівського колективу? Чи достатньо приділяється уваги цій важливій справі?

Відповіді на ці запитання може дати тільки саме конкретне положення справ в школах. Це положення, і тільки воно, є основним показником рівня виховної роботи в школі.

Буває, що хороший дружний учнівський колектив одного класного керівника стає невпізнаним, як тільки він переходить до іншого. Які тому причини? Мені здається, що, насамперед, наші вечірні спецшколи ще мало займаються питаннями передачі досвіду педагогічної практики. А разом з тим це дуже важлива справа.

Тепер мені ще хочеться зупинитися на питанні про зв'язки школи з виробництвом. Одним із головних цих взаємозв'язків є загальне завдання виховання глухих у комуністичному дусі. Сприятливих умов для вирішення цього почесного завдання є багато.

Однією із таких можливостей є екскурсії учнів. Вони допомагають краще вивчати і пізнавати минуле і нинішнє рідного краю, мати більш широкую уяву про життя взагалі.

Зараз, коли всі трудящі Радянського Союзу, все прогресивне людство світу діяльно готується відзначити славну історичну річницю з дня народження В. І. Леніна, виховна робота набрала особливо важливого значення. В зв'язку з цим, педколективом школи вже проведено цілий ряд бесід і доповідей за ленінською тематикою. Пожвавилось заняття гуртків по вивченню біографії вождя та поточної політики. Частими гостями у нас бувають ветерани громадянської і Великої Вітчизняної воєн, ветерани праці. Всі вони живі свідки і учасники великих подій, виступаючи перед учнями, діляться своїми спогадами, розповідають про славне героїчне минуле нашої Радянської Вітчизни, про її щасливе сьогодення та світле майбутнє. Все це активно сприяє вихованню молоді радянської людини.

З. СЕЛЕЗНЬОВ.

Учитель Артемівської середньої школи робітничої молоді № 3.

НАШЕ ЖИТТЯ

На перший погляд професія бібліотекаря здається простою, яка не вимагає від людини великого напруження. Воно, ніби, і так. Прийшов читач до бібліотеки, попросив ту чи іншу книжку. Бібліотекар видасть її, запише до абонементної картки — і все. Мабуть, у декого є підстави думати так, бо є ще бібліотеки, де займаються тільки книговидачею. Та це поодинокі факти. У наш час бібліотека не може обмежуватись тільки цим. Потрібна повсякденна, змістовна, цілеспрямована робота з читачем. Бібліотекар повинен бути і пропагандистом, і агітатором лі-

Я. Баша, «Найголовніше» Ф. Наседкіна, «Оповідання про Леніна», «Зачарована душа» Р. Ролана.

Вся робота бібліотеки направлена на гідну зустріч Ленінського ювілею, на вивчення ленінської літературної спадщини. Спеціально для цього був складений список рекомендованої літератури, присвяченої Іллічу, книжковий стенд «До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна». Цікавою формою пропаганди є документальні кінофільми, які періодично демонструються в будинку культури.

Однією з форм роботи є бесіди. За минулий рік їх проведено 10—

НА ВІРНОМУ ШЛЯХУ

тератури. Нещодавно ми завітали до бібліотеки Черкаського Будинку культури глухих.

Ганна Шлапаченко декілька років працює бібліотекарем. За цей час встигла вивчити смаки багатьох читачів. Молодим робітникам пропонує спеціальне видання для підвищення фаху. А романтикам — «Бібліотеку наукової фантастики». Перед тим, як складати тематичні плани, вона радиться з читачами. Велику допомогу їй надає директор будинку культури Поліна Федорівна Дишлюк.

Ми без вибору витягли одну із абонементних карток. Фаня Демиденко, шпаклювальниця Черкаського УВП, читає книги радянських та зарубіжних авторів.

— Вона, — розповіла П. Дишлюк, — постійний читач. Особливо цікавиться творами марксизму-ленінізму на теми виховання. До того ж активний учасник художньої самодіяльності.

Книжковий фонд бібліотеки налічує близько 5 тисяч томів. Читальний зал одержує велику кількість періодики. І ось серед такої кількості книжок і журналів потрібно розібратися. Бібліотекар виступає в ролі рецензента, а це складна і важлива справа. Потрібно самій багато читати, бо як же можна рекомендувати якийсь твір, не читаючи його?

Колектив будинку культури відшукує нові форми роботи з читачем. Вони намагаються зацікавити глухих трудівників, прищепити їм любов до книги. Для цього у бібліотеці періодично проводяться огляди газет та журналів, перекази художніх творів, усно-мімічні журнали «Горизонт», які ставлять своєю метою — ознайомлення відвідувачів з кращими творами. Останнім часом, наприклад, йшла мова про книги «Професор Буйко»

«Таким був наш Ілліч», «Ленін завжди живий», «Всім, всім про Леніна», «Партквиток Ілліча».

Окрім того, влаштовуються диспути, читачькі конференції, які користуються популярністю серед глухих трудівників. Г. Шлапаченко завжди намагається пов'язати їх з виховними завданнями ювілейного року. Про це говорять і назви диспутів: «Наше і моє», «Коли ти зустрів непристойність», «Про людей сильних». А до читачької конференції за книгою Леніна «Завдання спілки молоді» готувались заздалегідь.

У той день зібралась чимала аудиторія. Читачі говорили про Леніна, про комуністичне відношення до праці, про глухих трудівників — комсомольців. Особливо змістовно виступили працівники Черкаського УВП І. Форостян, А. Титаренко.

Та найбільшу зацікавленість викликав конкурс читців «Ленін в літературі». Номери виконувались натхненно, з великим піднесенням. Кращими виконавцями стали робітниця комбінату шовкових тканин Галина Савенко, яка прочитала вірш «Ленін — ти з нами разом». І. Циховський, майстер УВП, переказав нарис Жукова «Головний олівець». Учасники конкурсу були нагороджені пам'ятними призами-сувенірами.

Різноманітність форм роботи з читачами, вдумливий підхід до цієї справи викликає у глухих трудівників зацікавленість, потяг до бібліотеки.

Довгими зимовими вечорами у затишні кімнати Черкаського Будинку культури збираються відвідувачі. На них завжди чекає тут щось цікаве. Вірний шлях до серця глухого читача обрали черкаські культпрацівники.

В. ГЛУЩЕНКО.

ШВЕЯ — ЧЕМПІОНКА СРСР З ШАШОК

Одного разу, колишній директор Чернівецького Будинку культури глухих, М. Батшев запропонував чорнявій дівчинці зіграти в шашки. Незабаром був організований турнір з шашок серед чоловіків, несподівано для всіх юна шашкістка, єдина жінка на турнірі, Соня Шпиталер, ввійшла в число призерів. Було це 13 років тому.

На допитливу і кмітливую дівчину звернули увагу кращі шашкісти міста. У неї з'явилися добровільні помічники т.т. Цимбал, Телевко, які відкрили їй таємниці майстерності. Наполегливість принесла свої плоди. Через деякий час С. Шпиталер стає чемпіонкою Чернівців, потім області. А в 1968 році вона завойовує почесне звання чемпіонки Товариства глухих.

Наприкінці минулого року до Талліна з'їхались найсильніші глухі шашкістки, представниці братніх республік, які виборювали високе звання чемпіонки Радянського

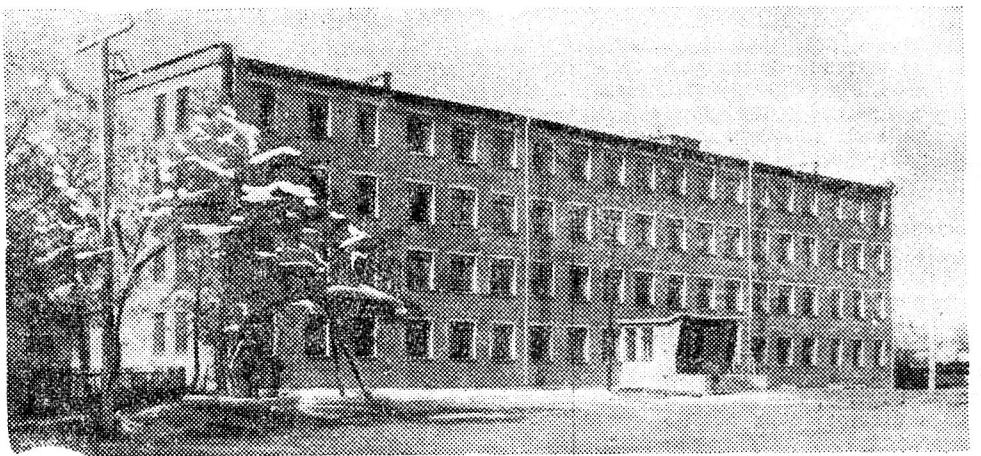

Союзу. Після впертої двотижневої боротьби стало відоме ім'я нової чемпіонки. Нею стала Соня Шпиталер.

Здібна шашкістка працює майстром пошиву чоловічого та жіночого верхнього одягу на Чернівецькій фабриці індопошиву. Виробни-

чі завдання вона завжди виконує на 115 процентів. Продукцію здає тільки відмінної якості.

На фото: (зліва) С. Шпиталер і закрийник ательє В. Москович. Обое задоволені — викросно і пошто добре. Текст і фото А. КОЛТУНОВА.

На фото: чотириповерховий корпус Новомиргородської школи-інтернату.

БУДІВЕЛЬНИКАМ — СПАСИБІ

Новомиргородська спецшкола-інтернат для глухих дітей почала своє існування 20 грудня 1932 року в м. Кіровограді. Ця дата вважається днем організації школи. Спершу це була група глухих дітей в кількості п'яти осіб, яких навчала Капітоліна Георгіївна Спаська. Школа містилася в маленькому приміщенні по вул. Карла Маркса, в якому до цього

була перукарня. Потім для глухих дітей виділили одну кімнату в масовій школі.

Перший навчальний рік діти розпочали у власному одноповерховому будиночку на вул. Чигиринській. Це приміщення раніше належало дитячому будинку. Тепер тут навчалось 32 учні в чотирьох класах. Це була школа і дитячий будинок для глухих дітей.

Вчителька К. О. Кулакова, нілі пенсіонерка, згадує, що школа, крім столів і стільців не мала нічого. Не було ліжок і постільної білизни, одягу. Діти спали на підлозі. Підручники теж були відсутні. Вчителі виготовляли плакати, по яких проводили заняття.

У 1936—1937 навчальному році класи та інтернат розмістились у двох спеціальних двоповерхових будинках, в яких глухі діти жили і навчалися аж до Великої Вітчизняної війни. Фашистські окупанти під час війни зруйнували приміщення школи та інтернату, все шкільне майно знищили, але вже на другий день після визволення Кіровограда, група вчителів почала готувати школу до занять. У післявоєнні роки школа працювала в дві зміни в орендованому приміщенні.

З 1955 року школа переїхала в Новомиргород на місце педагогічного училища. Класи розмістилися в низьких кімнатах. Навчання проводилось у дві зміни. Частина учнів жила на приватних квартирах. Школа поступово розширювалася, але не задовольняла нарізливих потреб.

І ось ювілейного року глухі діти одержали дорогий подарунок — нове чудове чотириповерхове приміщення інтернату. В ньому житимуть всі учні, починаючи з дошкільнят. Для них будівельники з батьківською любов'ю створили всі зручності, які потрібні для життя, розвитку і навчання дітей, позбавлених слуху. В новому інтернаті — нові ліжка, свіжі постелі, добротні килими та доріжки.

М. СУХОВ.
Вчитель.

Кіровоградська обл.,
Новомиргород.

Радість життя

Ірину Дмитрівну Мандзевич я вперше зустріла у закрийному цеху Львівського учбово-виробничого підприємства № 1. Це маленька на зріст, худенька, середніх літ жінка, з рано посивілим волоссям та лагідним обличчям. І очі... Найбільше, що мені запало в душу, це її очі. Темносірі, дуже живі й виразні. Вони дзеркало душі людської. Саме по них, власне, можна судити про людину. В цьому ще раз переконуєшся, коли розмовляєш з нею.

...Вони, мати і батько, стояли разом на колінах перед образами. І кожен до самозабуття благав: «Господи, за що? Чи ж така мала дитина вчинила так багато гріхів, щоб так суворо її карати? Поверни слух дитині, благаємо!» Але господь був байдужим до людського горя.

Відтоді, коли трирічна донька Ірина, бавлячись, упала, і, сильно ударившись головою об одвірток, втратила слух, її батьки — Дмитро і Ганна Мандзевичі — не мали спокою. Даремно витрачали кошти на лікарів, дитина, як була так і залишилася глухою. Про операцію в тогочасній панській Польщі і думки не могло бути. А час ішов.

Страх перед майбутнім Ірини штовхав її батьків на пошуки виходу із складного і важкого становища. З великими труднощами довелося влаштувати доньку до спеціальної школи. Швець Дмитро Мандзевич вдень і вночі шив людям взуття, аби заплатити за навчання.

Ірина вчилася дуже добре. Як і всі, ходила до церкви, молилася,

вірила в бога. Та вже тоді, там десь в глибині її душі, пробуджувалося перше недобір'я до релігійного дурману.

Невідомо, як могла скластися дальша доля Ірини, якби не став той незабутній вересень 1939 року, коли здійснилася вічна мрія українського народу. Західна Україна на віки воз'єдналася з Українською Радянською Соціалістичною Республікою.

Спочатку Ірина працювала в алашвеєво-мотористкою, потім бригадиром, змінім майстром. Тепер Ірина Дмитрівна контролер відділу технічного контролю закрийного цеху. Тепло відзивається про неї начальник цеху А. Бачман як про сумлінну, здібну виробництву, яка добре виконує свої завдання. Окрім того, Ірина Дмитрівна бере активну участь у громадському житті свого підприємства. Неодноразово її обирали членом місцевого, зараз вона секретар жіночої ради підприємства, кандидат в члени КПРС.

Прощаючись з Іриною Дмитрівною, відчуваєш, що зустріч з нею залишиться в пам'яті надовго.

Г. ПОЛЯКОВА.

ІРИНА ДМИТРІВНА МАНДЗЕВИЧ.

Редактор О. БОРИМЧУК

НАША АДРЕСА: м. Київ-5, вул. Червоноармійська, 74,
тел. 67-38-43.

«Наша жизнь» — орган Центрального правління Українського общества глухих.